

USA booklets “een introductie” (deel 1 van 4)

Januari 2010, Wim Meens
Artikel voor de Philatelist.

Gebruikte literatuur en websites:

- The United States Stamp Society, Research Paper Nr. 2 (thirteenth edition), Folded-style booklet checklist
- Scott, Specialized catalogue of US stamps and covers 2010
- Durland, Standard Plate Number Catalog 2005
- <http://www.moneyfactory.gov>
- <http://www.usps.com>
- <http://glossary.usstamps.org>
- http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_United_States_postage_rates
- <http://booklets.pnc3.org>
- <http://www.apnss.org/PrivatePrefixes.htm>
- <http://alphabetilately.com>

De boekjes van de Verenigde Staten van Amerika (USA) werden tot 1976 geniet. Net als vele boekjes van andere landen b.v. Groot-Brittannië. Al deze boekjes werden tot dan toe vervaardigd door the Bureau of Engraving and Printing (BEP), een departement van het Ministerie van Financiën, een overheidsaangelegenheid dus.

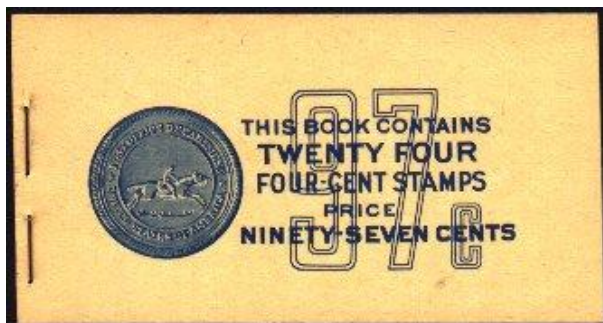

Fig.1. Voorbeeld van een geniet boekje (1958).

Fig. 2. Ook luchtpostzegels werden zo verkocht (1949).

De boekjes vervaardigd tussen 1900 en 1976 kennen slechts een half dozijn plaatnummers en daarom zijn varianten vrij eenvoudig uit elkaar te houden. In maart 1977 werden door de BEP de eerste vouwbare boekjes (folded-style booklets) gemaakt en verkocht. Vanaf dat moment, tot op heden, zijn steeds meer verschillende postzegelontwerpen in boekjes formaat uitgegeven. Met een grote variatie aan plaatnummers en productie methoden.

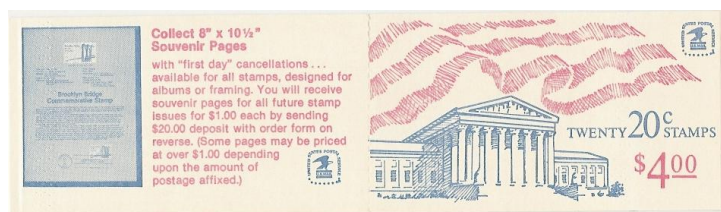

Fig. 3 en 4. Voorbeeld "folded-style booklet" buiten- en binnenzijde. Deze "Flag over Supreme Court" uitgave werd voor het eerst uitgegeven in 1981. En er bestaan diverse boekjes van met verschillende omslagen met verschillende tekst vermeldingen en postzegel inhoud. De geplakte velletjes zitten altijd gevouwen in het boekje. De vouw zit meestal in de derde horizontale perforatielijn.

Nu, en dit is al sinds vele jaren, gebruikt the United States Postal Service (USPS) diverse marktpartijen om postzegels en daardoor ook boekjes te vervaardigen. Niet dat de BEP helemaal uit beeld is verdwenen, maar tegenwoordig drukken ze veelal in opdracht van Sennett Security Products, Inc.

Een opsomming van drukkers waar de USPS tot op heden gebruik van heeft gemaakt:

- American Bank Note Company (ABNC) (A)
- American Packaging Corporation. (veelal in opdracht van Sennett)
- Ashton Potter (USA) Ltd. (van origine een Canadese drukker) (P)
- Avery Dennison Corporation. (V)
- Banknote Corporation of America, Inc. (BCA) (B)
- Bureau of Engraving and Printing. (BEP) (geen letter)
- Dittler Brothers, Inc. (D)
- Guilford Gravure, Inc. (G)
- J.W. Fergusson & Sons (in opdracht van Stamp Venturers)
- KCS Industries (K)
- Manhardt-Alexander (in opdracht van Ashton Potter)
- Minnesota Diversified Industries (geen drukker, maar wel producent boekjes) (n.v.t.)
- National Label Co. (voor 3M Company) (M)
- Sennett Security Products, Inc. (S)
- Stamp Venturers (Canada) (S)
- Sterling Summer. (veelal in opdracht van Ashton Potter)
- Stevens Security Press (in opdracht van Ashton Potter)
- U.S. Bank Note Company (U)

Er zijn nog enkele bedrijven die postzegels voor de USPS hebben gedrukt, maar deze zegels zijn niet terecht gekomen in boekjes.

Op het moment dat de USPS met private contractanten in zee ging vond men het nodig dat iedere contractant een eigen letter kreeg, die een ieder voor het plaatnummer kon zetten. Zie overzicht hierboven. Hierdoor werd de identificatie van de verschillende boekjes en zegels vergemakkelijkt. Aangezien de BEP nooit zo'n letter voor zijn plaatnummers had gezet, wel erachter maar dat is voor een andere keer, kreeg deze geen letter toegewezen.

Hieronder enkele voorbeelden:

Fig. 5.

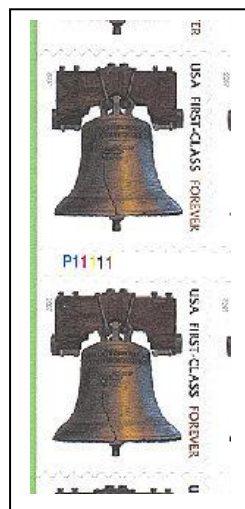

Fig. 6.

Fig. 7.

Figuren 5 t/m 7.

De voor het eerst uitgegeven "Forever" zegels uit 2007.

Op figuurvolgorde: druk door Avery, Ashton Potter en Sennett. Dit zijn de drukkers waar de USPS tegenwoordig het meest gebruikt van maakt.

Deze "Forever" zegels hebben de postwaarde van 1st Class. En behouden deze waarde ook na tariefwijzigingen. Een postzegel voor "altijd". In 2007 was dit 41 ct. In mei 2008 werden tariefwijzigingen doorgevoerd en steeg de waarde per zegel naar 42ct. en in 2009 al naar 44ct.

Daarnaast begon de USPS met het uitgeven van andere type boekjes. Hierbij een globaal overzicht:

In 1990 komt het eerste zogenaamde self-adhesive **Automatic Teller Machines** (ATM) “sheetlet” uit. Dit “velletje” met postzegels heeft precies het formaat van een One Dollar bankbiljet en is zelfs net zo dik! De zegels zijn zelfklevend, dus je kan je voorstellen hoe dun deze zegels wel niet moeten zijn.

Ze kunnen alleen worden “gepint” in bankpinautomaten, waarna de consument de in het midden gesitueerde plakstrip kan verwijderen en er een boekje van kan vouwen. Deze boekjes (ja, zogenaamd omdat ze door alle catalogi als dusdanig worden vermeld) hebben dus geen aparte omslag. De postzegels zitten “gestikkerd” op de omslag (meer over deze boekjes in deel 2).

Op 29 mei 1978 bracht de USPS voor het eerst zogenaamde "contingency stamps" uit. Deze postzegels waren zonder waarde aanduiding, maar hadden een letteraanduiding. Er zijn zegels uitgeven beginnend met de letter A tot en met de letter H. Iedere zegel vertegenwoordigd, in letter volgorde, het nieuwe gewijzigde First-class tarief (binnenlandse post).

De letters F, G en H kennen ook zogenaamde “make-up rate” zegels. Dit zijn aparte zegels, met dezelfde letter aanduiding, alleen deze vertegenwoordigen alleen het tariefverschil tussen het oude en het nieuwe posttarief (zie de tabel hieronder).

zegel	waarde	verandering First-class tarief
A	15 cent	29 mei 1978
B	18 cent	22 maart 1981
C	20 cent	1 november 1981
D	22 cent	17 februari 1985
E	25 cent	3 april 1988
F make-up rate	4 cent	
F	29 cent	3 februari 1991
G make-up rate	3 cent	
G	32 cent	1 januari 1995
H make-up rate	1 cent	
H	33 cent	10 januari 1999
-	34 cent	7 januari 2001

Tabel 1. Overzicht van de verschillende contingency stamps, hun waarde en het tijdstip van de First-class tariefwijziging.

Fig. 8. ATM “G” rate Old Glory Flag, uitgegeven vanaf 13 december 1994, vooruitlopend op de nieuwe tarief-wijziging.

In 1995 besloot de USPS om alle boekjes met zegels die met gom waren voorzien uit te faseren en te vervangen door zogenaamde self-adhesive “convertible” booklets. Deze vellen (daar gaan we weer!) met zelfklevende postzegels worden al sinds 1989 als velletjes verkocht, waarna de consument, de tussenliggende plakstrips (meestal 2) kan verwijderen en er een boekje van kan vouwen. Waren ze in het begin slechts eenzijdig voorzien van zegels (zie figuren 9 en 10), later komen er ook dubbelzijdige varianten uit (figuren 11 en 12).

*Figuur 9, voorzijde
Figuur 10, achterzijde
Peaches and Pear uitgave 1995.*

*Figuur 11, voorzijde
Figuur 12, achterzijde
America on the Move, uitgave van 2005.*

Let op de vele verschillende zegelvarianten die je uit dit boekje kunt halen!!

*5 verschillende hoekzegels.
5 verschillende zegels links ongetand
5 verschillende zegels rechts ongetand.*

In 1996, zien we ook een andere variant verschijnen; het “fold-out vending booklet”. De zegels in de gevouwen boekjes worden nu ook geproduceerd op de omslag waarna de producent de plakstrips zelf verwijderd en de boekjes, gevouwen, aan de rand dichtplakt (meer over deze en de “convertible” boekjes in deel 3).

Ook in 1996 komen voor het eerst de zogenaamde **MDI** (Minnesota Diversified Industries) booklets uit. Deze boekjes, een omslag met venster en voorzien met postzegels uit veldelen, al dan niet vastgeplakt aan de omslag, konden uit postzegelautomaten worden verkregen en waren voorzien van een glassine envelop (pergamijn-achtig) ter bescherming.

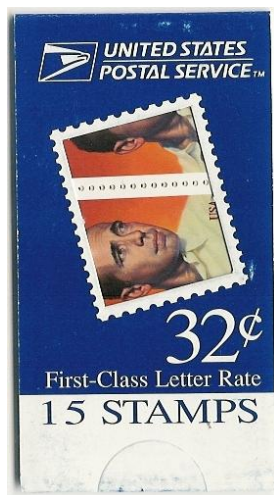

Fig. 13. *Inverted*

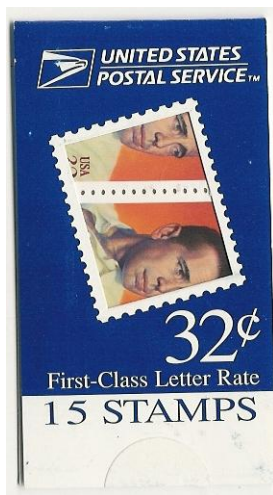

Fig. 14. *Normal*

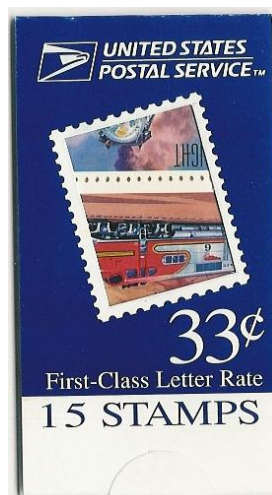

Fig. 15. *Inverted*

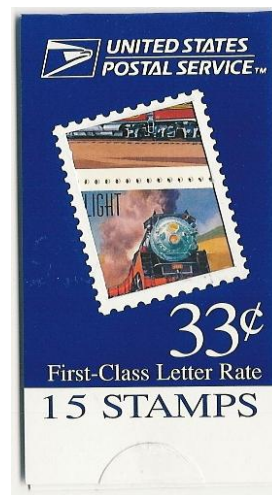

Fig. 16. *Normal*

De boekjes bestonden uit 15 of 30 postzegels en werden tot 1999 met de hand geproduceerd. Figuur 13 en 14 laat het MDI boekje zien van Humphrey Bogart uit het jaar 1997 en laten zien dat de veldelen verschillend in de omslagen werden geplakt. Zogenaamd “normal” of “inverted”, omgekeerd. Daarnaast de uitgave “All aboard” uit 1999 met beroemde treinen. Ook normaal of omgekeerd in de omslag geplakt (meer over deze boekjes in deel 4).

En tot slot, gaat de USPS vanaf 2000 **Prestige booklets** uitgeven. In tegenstelling tot andere landen zoals Groot-Brittannië en Nederland, zijn het tot nog toe slechts drie uitgiften geweest.

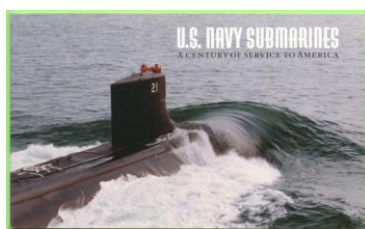

Fig. 17. *U.S. Navy Submarines*
Uitgave uit 2000.

Fig. 18. *Old Glory*
Uitgave uit 2003.

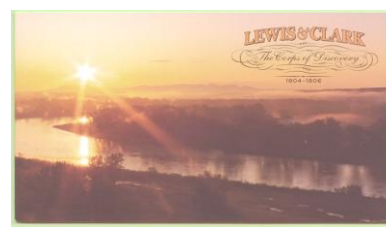

Fig. 19. *Lewis and Clark*
Uitgave uit 2004.

Het uitgiftebeleid van prestige boekjes is summier, daar staat dan gelijk weer tegenover dat de USPS van andere uitgiften het wel presteert om daar dan maar gelijk 4 verschillende boekjes tegelijkertijd van uit te geven. Meestal gedrukt door drie verschillende drukkers en dan meestal ook nog met de nodige variaties!!!

Meer detailinformatie over bovenstaande boekjes in de volgende drie delen.